

0

ARKEOLOGISEN KOHTEEN

TARKASTUS

--	--	--

Tunnistetiedot

Kunta: Kerimäki

Inventointinumero:

Alue: Ruosteselkä

Luokka: --

Nimi: Vartiosaari

Ajoitus: Hist. aika

Kohteen laji: Mahdollinen hist. ajan vartio- ja tähytyspaikka

Tarkastaja: H. Poutiainen

Tarkastusaika: Heinäk. 1989

Sijaintitiedot:

Peruskartta: 4213 05 Rauvanniemi 1975

x = 6877 14 y = 474 14 z = 77.5 - 80

Suunta ja etäisyys kirkosta tms. Kerimäen kirkosta 15 km koilliseen.

Hoito ja kunto (ks. täyttöohjeet)

A	-	B	1	C	7	D		E		F		G	
---	---	---	---	---	---	---	--	---	--	---	--	---	--

Tila ja omistaja (ks. täyttöohjeet)

Kylä/kaupunginosa: Pihlajaniemi

Tila/Rno/nimi: 2:7

Omistaja:

Puhelin:

Osoite:

Postitmp:

Aiemmat tiedot: Lappalainen, P. 1970, Säamingin historia.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

kartat: pk-ote 4213 05, GT-kartta 1:250 000 (ote)

negatiivit:

Tarkastuksen aihe: Inventointi Savonrannan Orivirran kalvausten yhteydessä

Kohteen kuvaus: Vartiosaari on paikoin jyrkkäpiirteinen, varsinkin kaakkois-päästä, jossa on varsin korkea avokallio; täältä on erinomainen näkyvyys kaakkoon Karjalan puolelle yli Hummonselän. Kallionlaelta löytyi kulttuurianomalia: Turve 15 cm, huuhtoutumiskerros 5 cm, ruskea kivennäismaa 3-5 cm, tumma, lähes musta, nokea ja vähän hiiltä, rapautuneita kiviä/kivennäismaata sisältävä kerros noin 10 cm, peruskallio. Paikka on kalliopaljastumassa olevassa syvennyksessä, joka on kooltaan noin 1 x 3 m ja varsin matala (alle 0.5 m). Muualla ympäristössä maannos oli jokseenkin häiriintymätön.

Pekka Lappalainen kirjoitti v. 1970 Vartiosaaresta ja Raikuunkanavasta: "Puruvedeltä Pistalanjärvelle ja edelleen Paasvedelle mentäessä reitti Raikuun-taipaleen poikki muodostuu kolmesta salmesta, Linnansalmesta, Virransalmesta ja Martinsalmesta. Piruveden puolella tavataan läheisyydessä Pihlajaniemen rannalla Vartijasaari ja Eteissaari, kun taas Ruosteselän luoteisimman lahden nimi on Vasamalahti. Aivan Linnansalmen suulla salmen sulkeva Linnansaari, kuten salmikin näyttävät nykykartoilla(*) muuttuneen Linnunsaareksi ja -salmeksi. (---) Mikäli siis vanhimpia Pähkinäsaaren rauhan rajatulkintoja pidetään silmällä, näyttää siis siltä, että Ruotsin ja Savon itäisin "etuvartioa-sema" on sijainnut juuri Raikuussa. Paikka on tietenkin ollut hyvin tärkeä, sillä siitä on voitu valvoa Puru- ja Oriveden välistä liikennettä jo ennen Orivirtaan rakennettua linnoitettua saartoa sekä ohjata tarvittaessa "kulkua" Putikonlahden-Kuonanjoen reitillä."

Topografiansa puolesta Vartio- eli Vartijasaari on voinut toimia tähytys-paikkana ja kallionlaella havaitsemamme anomalia maannoksessa on mahdollises-ti syntynyt merkkitulen polttamisesta sillä paikalla; tämä on tosin vain yksi selitysmahdollisuus. Koska ympäristössä maannos oli jokseenkin häiriintymä-tön, ei mainittu poikkeama liene kuitenkaan metsäpalon tai kaskeamisen ai-heuttama. Kalliolla on todennäköisesti pidetty tulta; turpeen ja huuhtoutu-miskerroksen paksuus osoittavat, että kyseessä ei ole resentti ilmiö.

Lappalaisenkin tekstissään mainitsemassa Linnun- eli Linnansaaressa ei käyty.

Ympäristö ja maasto: (vesistö, vesistököödi, rakennukset, sorakuopat) Vartiosaari sijaitsee Puruveden Ruosteselällä, lähellä Raikuunkanavaa, jota pitkin pääsee pienveneellä Oriveden Paasselälle.

Luokitusehdotus perusteluineen: --
Havaintomahdollisuudet: Hyvät

Selostus jätetty:

Aika 15.7.92

Paikka Miel

Allekirjoitus Hannu Raudhu

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Saareissa kerrotaan suomalaisilla olleen vartioita silloin, kun "---Ruotsin ja Venäjän raja kulki vähän matkan päässä itäpuolella. Raikuun kannaksen kautta olivat vainolaiset matkaa pitäneet ja venheitään vetäneet silloin, kun Orivedestä Puruveteen tahtoivat tulla tai päinvastoin" (Pelkonen 1902, SMYA XXII:145).

Täyttöohjeita:

Tunnistetiedot

Mikäli kohteen alueella on useampia muinaisjäännöslajeja (esim. asuinpaikka ja röykkiöitä), täytä samalla nimellä ja inventointinumerolla useampi kortti
 Hoito ja kunto

A. Kunto: 1 = koskematon, 2 = tutkittu osittain, 3 = tutkittu kokonaan, 4 = tuhoutunut osittain, 5 = tuhoutunut kokonaan, 6 = tutkittu ja tuhoutunut osittain, 7 = tutkittu ja tuhoutunut kokonaan

B. Alkuperäisyys: 1 = täysin alkuperäinen, 2 = entisöity osittain, 3 = enti-söity kokonaan, 4 = siirretty alkuperäiseltä paikaltaan

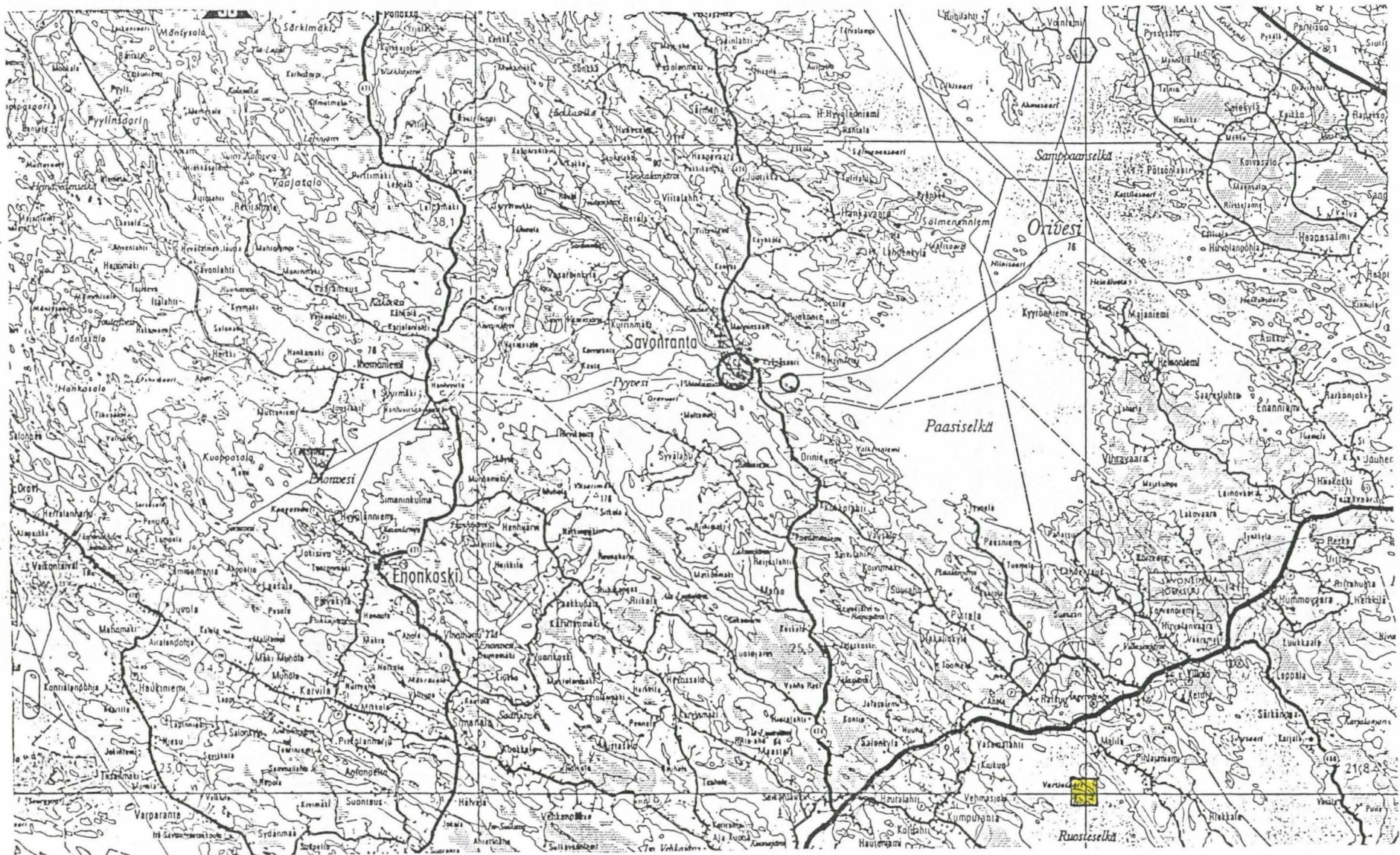

(pk-ote 4213 05)

Kerimäki Ruosteselkä Vartiösaari

-6877

- Savonranta Orivirran saarto (●) Savonranta Orisalmi Vahtisaari (●)
 Enonkoski Hanhivirta Pieni Linnasaari (▲) Enonkoski Enonvesi Vahtisaaret (▲)
 Kerimäki Ruosteselmä Vartiosaari (■) Rääkkylä Pyssyselkä Kasinlinna (●)

(Fennia, Suuri Suomi-kartasto, mk 1:250 000, 1979; ote)